

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มา

ทรัพยากรของป่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่ทางตรงก็ทางอ้อมต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยทรัพยากรของป่าที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือเห็ดซึ่งสามารถพบได้เสมอทุกฤดูกาล มีบทบาทสำคัญในการเป็นอาหารมนุษย์และบทบาทต่อความสมดุลและสมบูรณ์ของระบบนิเวศ แต่ด้วยเหตุที่เห็ดนั้นมีทั้งชนิดที่กินได้และเห็ดมีพิษ การเก็บเห็ดจากป่าเพื่อมาบริโภคก็อาศัยความรู้จากการบอกกล่าวจากรุ่นต่อรุ่น อันเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งบางทีนั้นก็เกิดความผิดพลาดในการเก็บและการนำไปบริโภคจนทำให้ผู้ที่บริโภคเป็นอันตรายจนอาจเสียชีวิตได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษาถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตพื้นที่ป่าซับลังกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าที่มีสภาพสมบูรณ์ที่สุดท้ายของ จังหวัดลพบุรี เป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำลำสนธิที่ไหลลงสู่แม่น้ำป่าสักและแหล่งอาหารของสัตว์ป่า รวมทั้งปัจจุบันยังมีเลียงผาซึ่งเป็นสัตว์ป่าสงวนอาศัยอยู่ แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ มีคุณค่าควรต่อศึกษาและการอนุรักษ์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นและเลือกที่จะศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของเห็ด โดยอาศัยความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบกับความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อจัดจำแนกกว่าเป็นเห็ดชนิดที่กินได้ เห็ดมีพิษ หรือเห็ดที่ใช้ประโยชน์ในทางยา สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพแก่ชุมชนท้องถิ่น เป็นการจัดการทรัพยากรของป่า เป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแหล่งใหม่ของจังหวัดลพบุรีต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพของชนิดเห็ดที่กระจายพันธุ์อยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในช่วงฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน

2.2 เพื่อจัดจำแนกชนิดของเห็ดที่พบกระจายพันธุ์อยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา ว่าเป็นเห็ดกินได้ เห็ดมีพิษหรือเห็ดที่ใช้ประโยชน์ในทางยา

2.3 เพื่อจัดทำคู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับเห็ด การจัดจำแนกชนิดและวิธีการตรวจสอบความเป็นพิษของเห็ดเบื้องต้น

3. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของเห็ด โดยการสำรวจความหลากหลายของเห็ดที่กระจายพันธุ์อยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในฤดูหนาว ฤดูร้อน และ ฤดูฝน ช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2552 เพื่อจัดจำแนกชนิดเห็ดที่กินได้ เห็ดมีพิษ หรือเห็ดที่ใช้ประโยชน์ในทางยา โดยอาศัยความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบกับความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และจัดทำคู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับเห็ด การจัดจำแนกชนิด และวิธีการตรวจสอบความเป็นพิษของเห็ดเบื้องต้น สำหรับเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแหล่งใหม่ของจังหวัดลพบุรี

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

4.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1.1 ได้ข้อมูลด้านความหลากหลายของชนิดเห็ดที่กระจายพันธุ์อยู่ในบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี ในช่วงฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ว่าเป็นเห็ดกินได้ เห็ดมีพิษหรือเห็ดที่ใช้ประโยชน์ในทางยา

4.1.2 คู่มือการเรียนรู้เกี่ยวกับเห็ด การจัดจำแนกชนิดเห็ดกินได้ เห็ดมีพิษหรือเห็ดที่ใช้ประโยชน์ในทางยาและวิธีการตรวจสอบความเป็นพิษของเห็ดเบื้องต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านในชุมชนและบุคคลที่สนใจต่อการดำรงชีพ

4.1.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการและพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรของป่าร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่างยั่งยืน

4.2 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และสถาบันการศึกษาและชุมชนในท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่สนใจ